

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tost/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100065
Dátum vydania rozhodnutia: 7. júna 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100065.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného A. G. a spol. pre prečin volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí konanom 7. júna 2018 v Bratislave, o sťažnosti prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Pezinok z 28. marca 2018, sp. zn. PK-2T/9/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu z r u š u j e a Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Pezinok sa u k l a d á, aby vo veci znova konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Pezinok (ďalej len „špecializovaný súd“) uznesením z 28. marca 2018, sp. zn. PK-2T/9/2018, v spojení s opravným uznesením zo 17. apríla 2018, sp. zn. PK-2T/9/2018, rozhodol tak, že podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. odmietol návrh dohody o vine a treste uzavretej 20. marca 2018 medzi obvinenými A. G., Z. G., I.Q. a prokurátorkou Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka“). Súd vysvetlil, že prokurátorka 20. marca 2018 absolvovala tri samostatné konania s troma obvinenými ohľadne dohodnutia podmienok pre uzavretie dohody o vine a treste. O ich priebehu boli vyhotovené tri zápisnice a následne boli uzavreté tri samostatné dohody. I napriek tomuto postupu, prokurátorka nepodala tri samostatné návrhy na schválenie troch uzavretých dohôd, ale podala len jeden „spoločný“ návrh ohľadne všetkých troch obvinených. Ako špecializovaný súd uviedol, v zmysle § 233 ods. 1 Tr. por. sa návrh na schválenie dohody musí týkať práve a len takej dohody, ktorú prokurátor uzavrel s konkrétnym obvineným. Spájanie viacerých konaní ex post je neprípustné, pričom návrh rozsudku musí zodpovedať formulácii uvedenej v konkrétnej dohode. Tým nie je vylúčené, aby prokurátor vykonal podľa § 232 Tr. por. a § 233 Tr. por. aj spoločné konanie o vine a treste, uzavrel spoločnú dohodu a následne podal spoločný návrh na jej schválenie; to však nebol daný prípad. Predložený návrh preto nezodpovedá žiadnej uzavretej dohode a prokurátorkou navrhnutý text rozsudku nebol so žiadnym z obvinených výslovne dohodnutý. Na podklade tohto súd kvôli závažnému porušeniu procesných predpisov podaný návrh podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. odmietol. Odhliadnuc od uvedeného, súd poukázal aj na ďalšie procesné chyby, ktoré by však samé o sebe zrejme neboli

spôsobilé na vydanie napadnutého uznesenia. Vysvetlil, že výrok o peňažnom treste obsahuje dve vzájomne sa vylučujúce ustanovenia § 56 ods. 1 Tr. zák. a § 56 ods. 2 Tr. zák., na strane obvinených je nesprávne zohľadnená poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., poučenie rozsudku spočívajúce v možnosti podať dovolanie je nesprávne a v konečnom dôsledku aj nadbytočné a napokon, časť listín z priebehu dohadovacieho konania nie je riadne zažurnalizovaná a je len voľne ponechaná v spise. Proti tomuto uzneseniu podala prokurátorka 9. apríla 2018 sťažnosť, ktorú odôvodnila osobitným podaním z 11. apríla 2018. Nesúhlasila s tvrdením, že podaním spoločného návrhu ohľadne všetkých troch obvinených došlo k závažnému porušeniu procesných predpisov. Z § 232 ods. 3 Tr. por. (pozn. súdu správne ods. 4) vyplýva, že ak došlo k dohode o vine a treste a ďalších výrokoch, prokurátor podá na súd v rozsahu dohody návrh na schválenie dohody o vine a treste. Zákonodarca bližšie neupravuje postup prokurátora, teda či vo vzťahu k týmto osobám má podať samostatné návrhy alebo postačuje jeden spoločný návrh. S poukazom na § 233 ods. 2, ods. 3, ods. 7, ods. 8 Tr. por. dospela k záveru, že dohody spĺňajú všetky náležitosti požadované zákonodarcom. Keďže text dohody bol s každým z obvinených dohodnutý samostatne, nie je pravdivé tvrdenie, že ho prokurátorka svojvoľne upravila. Doplnila aj, že v prípade obvinených ide o spolupáchateľov. K ostatným vytkávaným nedostatkom sa prokurátorka nevyjadrovala, keďže mali administratívno-technický charakter. Na podklade týchto argumentov prokurátorka sťažnostnému súdu navrhla, aby podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a špecializovanému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Sťažnosť bola spolu s kompletným spisovým materiálom 11. mája 2018 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Následne najvyšší súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť prokurátorky je dôvodná. Podľa § 232 ods. 1 Tr. por. ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú záver, že skutok je trestným činom a spáchal ho obvinený, ktorý sa k spáchaniu skutku priznal, uznal vinu a dôkazy nasvedčujú pravdivosti jeho priznania, môže prokurátor začať konanie o dohode o vine a treste na podnet obvineného alebo aj bez takého podnetu. Podľa § 232 ods. 4 Tr. por. ak došlo k dohode o vine, treste a ďalších výrokoch, prokurátor podá na súd v rozsahu dohody návrh na schválenie dohody o vine a treste; dohodou o treste sa rozumie aj dohoda o upustení od potrestania a ak ide o mladistvého, aj podmienčné upustenie od potrestania vrátane výchovných opatrení, ak sú zákonné dôvody na ich uloženie. Ak nedošlo k dohode o náhrade škody, prokurátor na túto skutočnosť v návrhu na schválenie dohody o vine a treste upozorní súd a navrhne, aby súd poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody alebo jej časti na civilný proces alebo iné konanie. Podľa § 232 ods. 8 Tr. por. dohoda o vine a treste obsahuje a) označenie účastníkov dohody, dátum, miesto a čas jej spísania, b) opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, právnu kvalifikáciu trestného činu, ktorý bol skutkom spáchaný, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona, c) druh, výmeru a spôsob výkonu trestu, d) rozsah a spôsob náhrady škody, ak bola činom spôsobená, a e) ochranné opatrenie, ak prichádza do úvahy jeho uloženie. Podľa § 233 ods. 1 Tr. por. ak osoby uvedené v § 232 ods. 2 uzavreli dohodu o vine a treste, prípadne o ďalších výrokoch, prokurátor podá súdu návrh na schválenie tejto dohody. Podľa § 233 ods. 2 Tr. por. návrh podľa odseku 1 obsahuje a) označenie osôb uvedených v § 232 ods. 2, dátum a miesto spísania návrhu, b) návrh dohodnutého rozsudku primerane podľa § 163 ods. 1 písm. c) a e) a ods. 2 a 3 a § 164. Podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. návrh dohody o vine a treste na súde preskúma predseda senátu a podľa jeho obsahu a podľa obsahu spisu návrh dohody o vine a treste odmietne, ak zistí závažné porušenie procesných predpisov, najmä porušenie práva na obhajobu, alebo ak navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná. Podľa § 336a ods. 2 písm. a) Tr. zák. kto v súvislosti s výkonom práva voliť, zúčastniť sa na referende alebo na ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok, aby a) volil alebo hlasoval určitým spôsobom, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok. Sťažnostný súd sa nestotožnil so záverom špecializovaného súdu, podľa ktorého došlo podaním jediného návrhu týkajúceho sa troch obvinených k závažnému porušeniu procesných predpisov. V danej trestnej veci bolo vyšetrovateľom NAKA, NPKJ, expozitúrou stred od počiatku vedené jedno trestné konanie pod ČVS: PPZ-42/NKA-PK-ST-SV-2017 (neskôr administratívne preevidované na ČVS: PPZ-1200/NKA-PK-ST-2017) proti všetkým trom obvineným (č. l. 24, 25) (pozn. aj konania o dohode o vine a treste boli vedené v rámci jedného

dozorového spisu prokurátora vedeného pod sp. zn. VII/2 Gv 289/17/1000), ktorého výsledkom bol jeden návrh na schválenie dohody o vine a treste (č. 1. 281). Pokiaľ § 233 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 233 ods. 2 písm. b) Tr. por. prikazuje, aby prokurátor po uzavretí dohody podal súdu návrh na jej schválenie, z uvedeného v žiadnom prípade nemožno vyvodit', že by každá zo samostatne uzavretých dohôd (pozn. v tomto konkrétnom prípade boli dohody uzavreté v rozpätí štyridsiaticich minút toho istého dňa) sa musela transformovať do samostatne podaného návrhu na jej schválenie a následne aj do samostatne vyhláseného rozsudku. Naopak, podľa § 18 ods. 1 Tr. por. je vykonanie spoločného konania (vrátane tej časti súdneho konania, v ktorom sa rozhoduje o návrhu na schválenie dohody o vine a treste), proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia v zásade žiaduce. Neexistuje žiaden relevantný dôvod, prečo by mal prokurátor v jednej trestnej veci podávať samostatné návrhy vo vzťahu ku každému z obvinených. Naopak, v prípade, že by prokurátorka po uzavretí troch dohôd podala tri návrhy na ich schválenie, potom by tieto v zmysle Rozvrhu práce na rok 2018 v znení dodatku č. 3 špecializovaného súdu (konkrétne oddielu I., ods. 1 písm. a) v spojení s oddielom VI.) mohli napadnúť viacerým senátom (samosudcom), čo by mohlo predstavovať porušenie práva na zákonného sudcu (bez vylúčenia veci by o každom zo spolupáchateľov mohol rozhodovať iný sudca). Pokiaľ teda súd prvého stupňa uvádza, že prokurátorka nič nebránilo, aby vo veci vykonala spoločné konanie (konanie o dohode o vine a treste uskutočnené naraz so všetkými obvinenými), uvedené tvrdenie je síce pravdivé, avšak z pohľadu riešenej veci nie je relevantné. K splneniu podmienok pre uzavretie dohody môže u každého z obvinených dôjsť v inom čase (§ 232 ods. 1 Tr. por.); v takom prípade by v zmysle výkladu špecializovaného súdu bolo podanie jediného návrhu apriori vylúčené. Dotknuté ustanovenia je preto potrebné vykladať ako povinnosť prokurátora podať súdu návrh v rozsahu (rozumej v intenciách) uzavretej dohody s každým z obvinených (k tomu vid' § 232 ods. 4 Tr. por.). Prokurátorka nič nebráni, aby vykonala konanie o dohode o vine a treste u každého z obvinených postupne (alebo aj naraz napr. po skončení vyšetrovania), v závislosti od toho, kedy na takýto postup budú splnené podmienky podľa § 232 ods. 1 Tr. por. a následne u tých z nich, kde k dosiahnutiu dohody dôjde, podala jeden návrh týkajúci sa viacerých obvinených. Ani skutočnosť, že v prípade takto podaného návrhu došlo k úprave skutku (v osobách obvinených) nespôsobuje, že by ho bolo potrebné odmietnuť; materiálne totiž uzavreté dohody nijako nemení. Z týchto dôvodov dospel sťažnostný súd k záveru, že v danom prípade dôvody pre postup podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. spočívajúci v závažnom porušení procesných predpisov vo vzťahu k návrhu z 20. marca 2018, neboli dané. I napriek tomu, sťažnostný súd upozorňuje na niektoré skutočnosti, ktoré podľa jeho mienky vzbudzujú pochybnosti o primeranosti navrhovaného trestu. Prokurátorka navrhla uznať každého z obvinených vinným z prečinu volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe, že: spoločne najmenej od polovice septembra 2017 do 31. októbra 2017 v Liptovskom Mikuláši na stretnutiach v kaviarni Včela na ul. Garbiarskej, ponúkli PaedDr. Y. E., ktorý kandidoval za poslanca Žilinského samosprávneho kraja vo voľbách konaných 4. novembra 2017, že mu zoženú najmenej 1.000 voličských hlasov, za čo žiadali sumu po 3 € za voličský hlas a 31. októbra 2017 pri osobnom stretnutí v priestoroch čerpacej stanice Gulf na Ulici 1. mája v Liptovskom Mikuláši prevzal obvinený A. G. v prítomnosti obvinených Z. G. a I.Q. od PaedDr. Y. E. sumu 3.000 € ako úplatok za zabezpečenie dohodnutých 1.000 voličských hlasov. Za to im (každému samostatne) prokurátorka navrhla podľa § 336a ods. 2 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j), l) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložiť peňažný trest vo výmere 2.500 € (slovom: dvetisícpäťsto eur). Pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu im podľa § 57 ods. 3 Tr. por. navrhla uložiť náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šiestich) mesiacov. V súvislosti s prejednávanej prípadom je potrebné poukázať na odôvodnenie osobitnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 262/2011 Z. z. (ktorým došlo k zavedeniu skutkovej podstaty podľa § 336a Tr. zák.), podľa ktorého tzv. kupovanie hlasov nesie so sebou veľké nebezpečenstvo pre slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, zasahuje do samotnej podstaty volebného práva, resp. je najčastejším dôvodom vyhlásenia neplatnosti volieb. Vychádzajúc z tohto, rešpektujúc pritom § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorého je pri určovaní výmery trestu potrebné prihliadnuť aj na rozmer individuálnej a generálnej prevencie, spôsob spáchania činu a jeho následok, súd zdôrazňuje, že obvinení mali organizovať hromadné kupovanie hlasov (prevažne) rómskych občanov. Nešlo teda o situáciu, že by títo sami mali určitým spôsobom hlasovať, ale tieto hlasy mali vo veľkom rozsahu od iných voličov zháňať. Z ich strany ide teda o nepomerne závažnejšie konanie ako prípadné následné konanie Rómov, ktorí za drobnú úplatu vopred dohodnutým spôsobom realizujú výkon svojho volebného práva.

Rovnako je treba poukázať na to, že obvinení mali pripravení prepracovaný systém kontroly odovzdaných hlasov (voličov mali zväzať priamo z osád, resp. oslovovať ich vo vytipovaných krčmách; prvý volič mal volebný lístok potajomky vyniesť, ten mal byť následne „správne“ označený a odovzdaný ďalšiemu voličovi, ktorý svoj lístok opäť vyniesol atď.). Neušlo pozornosti sťažnostnému súdu, že pôvodne obvinení požadovali 10 € za každý získaný hlas a iba v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov svedka PaedDr. E. cena postupne klesala na 5 € a následne na 3 € spolu s príslubom nešpecifikovaných stavebných zákaziek (pozn. v tomto smere súdu nie je zrejmé, prečo tieto okolnosti nie sú súčasťou skutkovej vety); aj počet ponúkaných hlasov obvinení navyšovali a na konci vyhlásili, že by ich vedeli zabezpečiť aj 1.500. Opomenúť nemožno ani tú okolnosť, že už pred odovzdaním úplatku mali obvinení získať približne 300 voličských hlasov. Napokon najvyšší súd poznamenáva, že voľby do vyšších územných celkov sú charakteristické pomerne nízkou volebnou účasťou, a preto v prípade získania už niekoľkých stoviek hlasov by mohol byť významným spôsobom ovplyvnený ich výsledok (najmä pokiaľ ide o voľby poslancov do zastupiteľstva samosprávneho kraja). Vychádzajúc z týchto úvah, berúc pritom do úvahy záujem spoločnosti na slobodnej súťaži politických síl, ktorý by bol konaním obvinených do značnej miery narušený, je najvyšší súd toho názoru, že iba uloženie peňažného trestu vo výmere 2.500 € (spolu s hrozbou náhradného trestu) by nemuselo mať dostatočný odstrašujúci účinok, skôr naopak, na možných páchatel'ov by mohlo pôsobiť motivujúco. V danom prípade je podľa mienky súdu potrebné popri peňažnom treste ukladať aj trest odňatia slobody. Na podklade týchto úvah dospel sťažnostný súd k záveru, že k závažnému porušeniu procesných predpisov nedošlo, a preto napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil a špecializovanému súdu uložil, aby vo veci znova konal a rozhodol. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu opätovne podaný návrh podľa § 331 ods. 1 Tr. por. preskúmať, tentokrát predovšetkým z pohľadu možnej neprimeranosti podaného návrhu.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.